

Novi zastoj na sudjenju Milosevicu

Author: [Ana Uzelac](#)

Nakon sto su svjedoci obrane "spontano" odbili pojaviti se u Hagu, proglaseno je novo, cetvorotjedno odlaganje procesa

Na sudjenju Slobodanu Milosevicu ovog je tjedna uslijedio novi zastoj, s obzirom da je obrana saopčila kako brojni svjedoci odbijaju svjedočiti zato sto se protive odluci suda da bivsem jugoslavenskom predsjedniku nametne branioca.

Suci su sudjenje odložile na cetiri tjedna, kako bi se imenovanim advokatima – bivsim prijateljima suda (amici curiae), Stivenu Keju (Steven Kay) i Džillijenu Higins (Gillian Higgins) – osiguralo i dodatno vrijeme za prilagodjavanje strategije obrane novonastalim okolnostima.

Sudsko vijeće je, međutim, odbacilo zahtjev branioca Keja da se Milosevicu ipak dozvoli voditi glavno ispitivanje svjedoka obrane, napominjući da bi se tokom pauze – ako se ispostavi da je to neophodno – obrana trebala posvetiti upucivanju obavezujućih poziva onima koji odbijaju svjedočiti.

Kej tvrdi da je, zajedno sa svojom kolegicom, uspio stupiti u kontakt sa svega 23 od prvih 48 svjedoka čija se imena nalaze na Milosevićevom popisu. Pritom je čak dvadesetoro odbilo pojaviti se na sudu sve dok okrivljenom ne bude vraćeno pravo da se brani samostalno. Pravni savjetnici bivšeg jugoslavenskog predsjednika – koji sve vrijeme sudjenja borave na galeriji za publiku – izjavili su da je još 265 potencijalnih svjedoka također odbilo otkrivanje u Hag, i to uz isto obrazloženje.

Okrivljeni je i sam pročitao pismo jednog od takvih svjedoka – bivšeg kanadskog ambasadora u Beogradu, Džejmisa Biseta (James Bisset) – koji poručuje kako ne želi pojaviti se pred sudom koji je "poprimio sve karakteristike staljinističkih montiranih procesa".

I drugi potencijalni svjedok, bivši dužnosnik američkog Stejt departmenta Džordž Keni (George Kenney), piše kako je spreman pojaviti se u Hagu jedino ukoliko Milosevicu bude dozvoljeno da se brani sam.

Sa svoje strane, bivši je jugoslavenski predsjednik ovog tjedna u sudnici insistirao da on ni na koji način nije pokušao utjecati na odluku većine svjedoka da bojkotiraju Tribunal, ističući kako se takvo masovno odbijanje desilo "spontano".

Ali, kada ga je sudac Jan Bonomi (Iain Bonomy) upitao "želi li ih ohrabriti da dodju", Milosević je uzvratio: "Oni su ljudi od integriteta. To je njihova stvar."

Na saslušanju održanom 15. rujna/septembra, Kej je suče upozorio kako će njihova odluka da Milosevića prisile da na vlastitom sudjenju više ne bude u prvom planu najvjerojatnije izazvati njegovo povlačenje iz daljeg toka procesa.

"Predviđjam velike poteškoće ukoliko i nakon svega ovoga budemo pokušavali nagoditi se s nekooperativnim svjedocima", upozorio je on suče, nakon sto su mu oni sugerirali da onima koji ne žele svjedočiti uputi obavezujući sudski poziv.

Kej je upozorio da će obrana Milosevića protiv njegove volje iziskivati znatno više vremena i znatno veća

sredstva od obrane koju bi optuzenik vodio samostalno.

Najzad, upozorio je i da ce se, ukoliko osobno bude prinudjen obranu pripremati nezavisno od Milosevica, neminovno postaviti i pitanje "jednakosti", odnosno postovanja principa ravnomjerne dodjele sredstava tuzilastvu i obrani (koji je u Tribunalu inace na snazi).

No, suci su negirali te tvrdnje. "Ono sto se isprijecilo izmedju Vas i svjedoka nije razlika u sredstvima koja su dodijeljena Vama i tuziocima, nego cinjenica da optuzeni odbija suradnju", rekao je sudac Bonomi, koji je na ovom saslanju bio aktivan koliko i predsjedavajući sudac Patrik Robinson (Patrick Robinson).

Problemi s kojima se suocavaju branioци ovakvog klijenta – koji je ozlojedjen zbog njihovog ucesca u procesu, uslijed cega odbija s njima komunicirati – vise nego jasno su se manifestirali prethodnog dana, kada je Kej pokusao ispitati trecjeg svjedoka kojeg je obrana uspjela izvesti.

Nakon jednoiposatnog saslanja tog svjedoka – nekadasnjeg promatrača Kosovske verifikacione misije (KVM), Rolanda Keita (Roland Keith) – predsjedavajući sudac Patrik Robinson upitao je Milosevica zeli li i on ukljuciti se u ispitivanje.

"Ovo ispitivanje je uglavnom potpuno besmisleno", odgovorio je Milosevic. I tako je, nakon sto su ovojedna saslanja okoncana, postalo vise nego jasno da ce Kej i Higinsova u nastavku procesa biti prinudjeni boriti se na dva fronta. S jedne strane, oni ce nastojati pobiti teze tuzilastva, a s druge ce voditi bitku protiv svog vlastitog klijenta – koji odbija pomoci im i koji je, stovise, spreman da ih u svakoj mogucoj prilici napadne.

Suci su, medjutim, ostali odlucni da ne unose nikakve izmjene u predvidjeni nacin obrane. Oni su jos jednom istakli da je njihova prvobitna odluka – po kojoj ce dokazni postupak obrane voditi Kej, dok ce Milosevic postavljati samo dodatna pitanja – bila donesena zbog pogorsanja zdravstvenog stanja optuzenika, koje je i dovelo do njegove nesposobnosti da se samostalno brani.

Robinson je dodao da su stalni prekidi sudskog procesa, uzrokovani Milosevicevim zdravstvenim problemima, pridonijeli i narušavanju ugleda Tribunala.

Sudjenje je, prema njegovim rijecima, u svom dosadasnjem toku bilo prekidano cak 12 puta. I medicinski izvjestaji, kao i postojece iskustvo, sugeriraju da bi se takve situacije "neizbjezno" ponavljale.

"Iz iskustva znamo da bi poslije dva mjeseca ponovo doslo do prekida", rekao je Robinson. "A samo budala ne uci iz iskustva."

Suci su takodjer odbili zatraziti da se obave dodatni ljecnicki pregledi, napominjuci da su pretrage koje su obavljene u srpnju/julu bile zasnovane na okrivljenikovom cjelokupnom medicinskom dosijeu, te da su potvrdile da je njegovo stanje "kronicno i povratno".

Jedan broj promatrača najnoviju odluku sudskog vijeca vidi kao neuspjeh Tribunala. Oni podsjećaju da je imenovanje branilaca zapravo trebalo ubrzati daljnji tok sudjenja.

"Prvi rezultat ove odluke jeste odlaganje", izjavila je Zarind Temink Tuinstra (Jarinde Temminck Tuinstra), strucnjakinja s amsterdamskog sveucilista i ekspertkinja za obranu na medjunarodnim sudjenjima za ratne zlocine. "A upravo to su suci zeljeli izbjeći donosenjem odluke da se Milosevicu dodijeli advokat."

Ona se suglasila s Kejevom procjenom da ce, ako okrivljeni ne bude pristao da suradjivati, za realizaciju strategije obrane biti potrebna mnogo veca sredstva. "Neizvjesno je da li u Tribunalu, ukoliko postoji zelja da sve bude uradjeno kako treba, za to ima i dovoljno novca."

No, ostali promatraci odlucnost sudskog vijeca vide kao pobjedu izvojevanu nad najnovijim opstrukcijama do kojih je Milosevic, koga oni sumnjice za organiziranje bojkota svjedoka, doveo svojim inacenjem.

"Sada ce kvalitet Miloseviceve obrane zavisiti od stupnja njegove kooperativnosti", izjavila je Dzudit Armata (Judith Armatta), koja kao predstavnica Koalicije za medjunarodnu pravdu vec dugo prati sudjenje.

"Sudsko vijece se opredijelilo za ozbiljan pristup, umjesto da dopusti da Milosevic ponovo pocne diktirati pravila.

"Izgleda da ce se od sada sudjenje odvijati u skladu sa zeljama suda."

U medjuvremenu su Kej i Higinsova pokrenuli zalbeni postupak s ciljem da budu udaljeni iz sudskog procesa tako sto ce Milosevicu biti vraceno pravo na samostalnu obranu, koje je uzivao tokom minule dvije i po godine (koliko je proteklo od pocetka sudjenja). Ocekuje se da ce zalbeno vijece svoju odluku o tome saopčiti prije no sto 12. listopada/oktobra bude nastavljeno sudjenje.

Ana Uzelac je voditeljica projekta IWPR-a u Hagu. U pisanju izvjestaja sudjelovao je i Michael Farquhar iz Londona.

Location: Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/novi-zastoj-na-sudjenju-milosevicu>